

Vámos György: Hová lett a középosztály?

2014 június 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

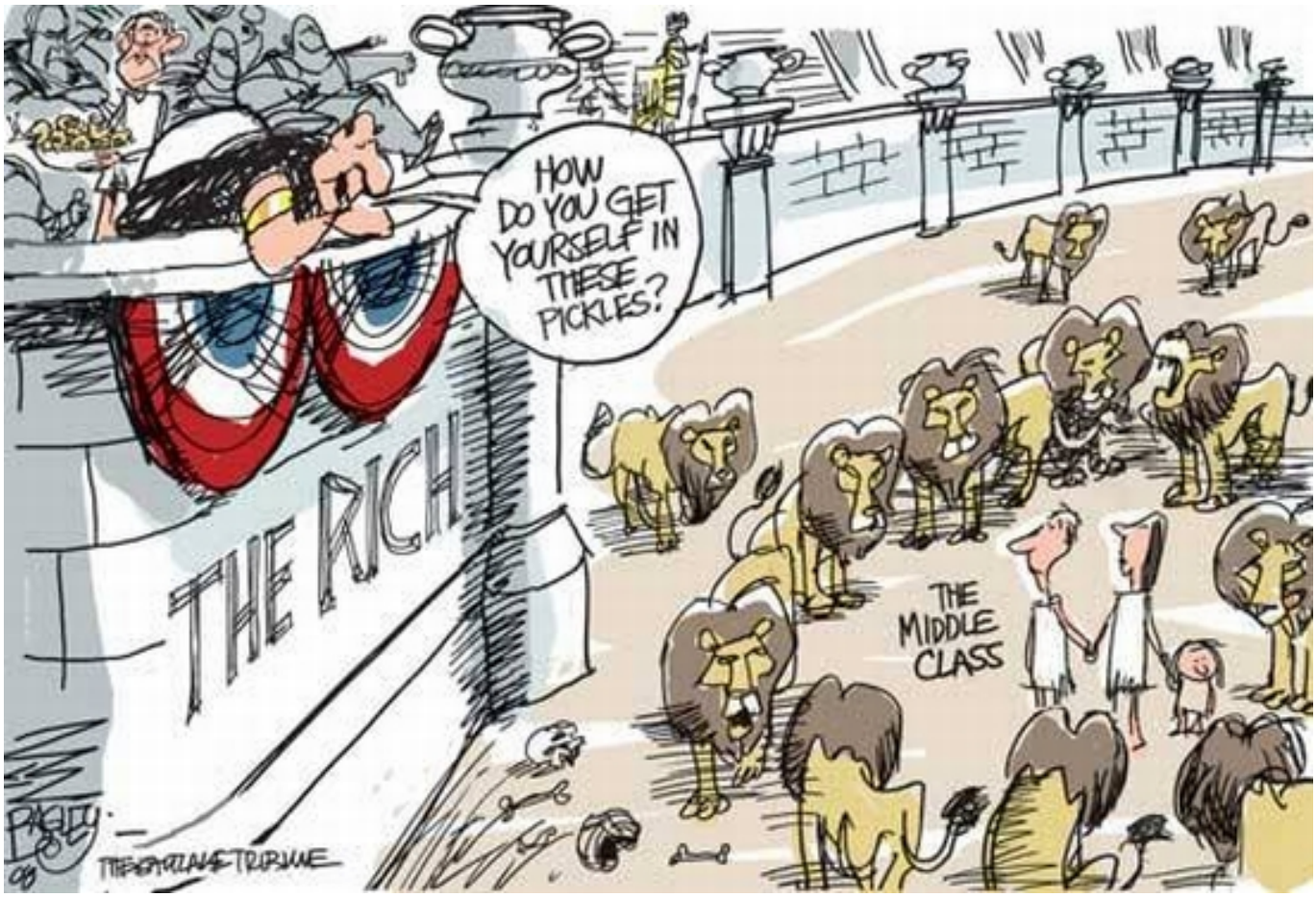
- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Az 1956-os forradalom leverése után az úgynevezett „békebeli” középosztály végérvényesen elt?nt. A forradalom leverése után Kádárék – ezen belül legf?képpen Marosán, a párt ötvenhat utáni egyik f?ideológusa irányításával – hajszát indítottak a középosztály ellen.

A háborút követ? években még tartotta magát ez a réteg. Bár egy része, amint tehette, elhagyta az országot, de voltak, akik valamilyen oknál fogva maradtak 1956-ig. A forradalom z?rzavarában azonban, kihasználva a határok védelmi rendszerének hiányosságait, sokan disszidáltak. Voltak, akiket a kalandvágy hajtott, voltak, akiket a politikai meggy?z?désük, voltak, akik egyszer?en a már korábban távozott rokonaikkal szerettek volna végre találkozni, és voltak, akik mint a forradalom tev?leges résztvev?i, féltek a terrorállam megtorlásától. Ezáltal a középosztály addig még kitartó tagjai is elhagyták az országot, a társadalom egészében pedig ?r keletkezett, ami a társadalom átalakulását eredményezte hosszabb távon. Sajnos nem el?nyös átalakulását.

Térjünk vissza azonban 1956 novemberére, amikor a határokat ismét lezárták, nyugat felé szinte hermetikusan. A kommunista rezsim egyik legnagyobb b?nének azt tartom, hogy az átlagember nyugatra szinte egyáltalán nem, de a keleti blokkon belül, az úgynevezett „testvéri országokba” sem utazhatott szabadon. Voltak ugyan kiváltságosok, akik utazhattak, de az utazás során hol látható, hol láthatatlan módon kísérte ?ket a rendszer megbízható embere, aki éberen figyelte, hogy a kommunista erkölcs szabályait az országhatár átlépése után is betartják-e. Az utazás korlátozása, ez az igencsak népszer?tlen intézkedés az akkor még létez? középosztály tagjait igen érzékenyen érintette. Ez a réteg 1945 el?tt megszokta, hogy anyagi kereteit figyelembe véve ugyan, de érdekl?dési körének megfelel?en szabadon utazhatott. Ha valaki figyelmesen megnézi az ötvenes évek elején készített filmhíradókat, nem uniformizált embersereget lát, hanem elegánsan öltözött urakat és hölgyeket. Közelebbr?l nézve ugyan ez az elegancia egy kicsit viseltes, hiszen a ruhák zöme a békeid?kb?l maradt – már ha egyáltalán megmaradt egyeseknek valamijük. Az államhatalmi elit gondosan ügyelt arra, hogy elegánsan, a kor nyugati divatjának megfelel?en, méretre szabott felölt?kben, ballonkabátokban és öltönyökben jelenjen meg. A nyugati divat szerint kalapot hordtak, akárcsak szovjet elvtársaik. Rákosin kívül név szerint csak Péter Gábort említeném, aki öltözködését tekintve nem rítt ki a vezérkarból, s?t mint nadrágszabó, hozzáért?ként állt a kérdéshez. Groteszk módon úgy, hogy míg a legfels?bb vezetés válogatott min?ség? ruhatárat igényelt, a köznapi szóhasználatban megjelent az a megfogalmazás, hogy „kispolgári csökevény”, amit az átlagnál egy kicsit választékosabban öltözött emberekre használtak.

Rákosiék célul t?zték ki, hogy ezt a flancoló, küls?ségekre adó réteget szisztematikusan szétverjék. Tömegével

kerültek a kitelepítettek közé az úgynevezett kispolgári csökevények, de sokan közülük a Gyorskocsi utcába, az Andrássy út 60. és környékének pincéibe is jutottak. Természetesen közöttük is voltak olyanok, akik behódoltak a hatalomnak, és így valamilyen módon meg tudták tartani – ki könnyebben, ki nehezebben – a középosztálybeli színvonalat. El?fordult, hogy valami csodálatos véletlen folytán zuglói vagy budai villájuk is megmaradhatott, igaz, társbérl?t költöztettek be, de a társbérl? esetleg a rokonságból került ki. A külföldre utazással lassan kicsit engedékenyebbek lettek, hiszen 1959-t?l a baráti Csehszlovákiába már lehetett szervezett IBUSZ-úttal menni, de Nyugatra ekkor még nem. A Kádár-rendszer az els? amnesztia után, 1963-tól már beengedte a hazánkat turistaként látogatni kívánó nyugati állampolgárokat. Ennek következtében, aki megkapta a beutazási vízumot, és aki be mert utazni, az jöhetett. Kádárék nem akarták, hogy a társadalomban magától szocialista középosztály képz?djön, ?k maguk kívántak a saját káderjaikból középosztályt képezni. Így népesültek be 1956 után f?képpen a Lipótváros nagypolgári lakásai, amelyeket egymás között csak úgy kiutalgattak. Egy mondat erejéig visszatérve az ’50-es évekre: a Lipótváros és a Belváros sok bérlakását, amelyek 1945 után elhagyatottá váltak, kiutalták az Államvédelmi Hatóság alkalmazottainak. Azt már ismerjük, hogy a Kádár- rendszer, amely cip?fels?rész-készít?b?l igazságügy-minisztert, villamoskalauzból honvédelmi minisztert gyártott, szinte futószalagon állította el? mindazokat, akiknek aztán a gyermekei is ösztöndíjjal végeztek el különböz? egyetemeket. A középosztálybeli káderképzés másik módja az volt, amikor a rendszer által megbízhatónak ítélt fiatalokból toboroztak a moszkvai egyetemekre hallgatókat, akik aztán tanulmányaik elvégzése után mint a rendszer legmegbízhatóbb elemei élvezték az összes nekik kijáró kiváltságot.

Minden áldozat és er?feszítés ellenére az újkori szocialista középosztály nem lett olyan, mint el?dje volt. Tagjai közül keveseknek adatott meg, hogy szüleik elmagyarázzák, hogyan kell egy cip?t kipucolni, vagy mire való egy fa sámfa, esetleg miként kell begombolni egy férfizakót.

Amikor el?ször megláttam Antall Józsefet, akkor azt gondoltam, talán kialakul egy valódi középosztály. Nem így történt. Évek múltán M. P. miniszterelnök ígért jólétet az országnak, helyette azonban egy lehetséges középosztály tagjaival együtt csapdába kerültünk a bankok által. Így érkeztünk el egy új korszakhoz, amikor a devizahitelezés devizát nem látott formája megjelent, amivel egyszerre lehetett padlóra küldeni a kisvállalkozót és azt, aki abban reménykedett, hogy valóra válhatnak vágyai. Több százezer család vált teljesen kiszolgáltatottá felzárkózás helyett.

Most mindenki reménykedik, várjuk a megoldást, amely remélhet?leg minden adós számára lehet?vé teszi, hogy kikászálódjon a banki szolgasorból. A becsapott emberek helyzetét pedig rendezni kell ahhoz, hogy a társadalomban visszaálljon az egyensúly, kialakulhasson egy igényes középosztály. Ezután remélhet?leg a kisebb jövedelemmel rendelkez?k életszínvonala is növekedhet, és lassan talán fel lehet számolni a szegénységet, segíteni a leszakadófélben, a létminimum alatt él?knek. Ha mindez megtörténik, akkor áll helyre megint a társadalmi rend.

Vámos György – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló